

Warszawa, dnia 25 maja 2020 r.

Szanowny Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
kontakt@kprm.gov.pl

Szanowny Panie Premierze,

Koalicja Ratujmy Rzeki apeluje o zaprzestanie trwonienia pieniędzy polskich podatników na prace planistyczno-projektowe dotyczące szkodliwych środowiskowo i społecznie oraz nieefektywnych ekonomicznie i nieracjonalnych gospodarczo inwestycji hydrotechnicznych. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w ostatnich miesiącach ogłosiło kilka przetargów na opracowanie projektów lub innych dokumentacji dotyczących budowy stopni wodnych na Odrze i Wiśle. Celowość i racjonalność tych inwestycji nie zostały potwierdzone w żadnym dokumencie planistycznym poddanym strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Co więcej, zagrożenia dla środowiska wynikające z budowy dróg wodnych zostały zdiagnozowane w *Prognozie oddziaływania na środowisko dla Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju*.

Biorąc pod uwagę skutki pandemii COVID 19 dla gospodarki Polski należy wstrzymać wszystkie wydatki budżetowe o wątpliwej celowości. Koalicja Ratujmy Rzeki domaga się zweryfikowania Planu Postępowań o Udzielenie Zamówień na 2020 r. PGW Wody Polskie z dnia 17.04.2020 r. i usunięcia wszystkich pozycji dotyczących nowych inwestycji żeglugowych. Obciążanie budżetu milionami złotych na ich przygotowanie traktujemy jako działanie na szkodę Państwa. Za szczególnie bulwersujące uznajemy planowanie wydatkowania 87,3 mln zł (pozycje 52-57,60 ww. planu) na stopień w Siarzewie, dla którego nie wydano jeszcze ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i w sprawie którego nie uzyskano wymaganej prawem opinii Komisji Europejskiej. Domagamy się rezygnacji z tych wydatków do czasu zakończenia toczących się postępowań administracyjnych.

Koalicja żąda również wykreślenia pozycji KRA 044 „Budowa stopnia wodnego Niepołomice - opracowanie koncepcji”, wycenionej na prawie 2 mln zł. Według ugruntowanej opinii środowisk technicznych i naukowych Krakowa, budowa tego stopnia jest nieuzasadniona ekonomicznie, a jednocześnie spowoduje dalszą degradację stanu ekologicznego rzeki Wisły. Podsumowaniem tych opinii jest obszerny artykuł w *Gospodarce Wodnej* nr 7/2014¹, w którym autorzy krok po kroku obalają mity o potrzebie budowy stopnia Niepołomice:

1/ Nowy stopień, zlokalizowany powyżej Puszczy Niepołomickiej, nie tylko nie poprawi stosunków wodnych w obrębie Puszczy, ale je pogorszy, gdyż erozja denna obserwowana obecnie poniżej stopnia Przewóz zostanie przesunięta poniżej nowego stopnia. Jedynym skutecznym środkiem zapobiegającym wcinaniu się koryta Wisły poniżej stopnia Przewóz i drenowaniu terenów przyległych

¹ Wyżga B., Radecki-Pawlik A., Hajdukiewicz H., Przebięda M. 2014. O celowości budowy stopnia Niepołomice na Wiśle. *Gospodarka Wodna*, 7:261-268.

jest poszerzenie koryta oraz „karmienie rzeki”, czyli dosypywanie żwiru o odpowiednim uziarnieniu w celu podniesienia rzędnej dna rzeki.

2/ Nowy stopień nie będzie miał żadnego znaczenia dla transportu towarów drogą wodną. Dostępne dane dotyczące Drogi Wodnej Górnej Wisły wskazują, że żegluga przegrywa obecnie konkurencję z innymi gałęziami transportu, nawet w przypadku towarów masowych. Dla przykładu – węgiel ze Śląska do elektrociepłowni Łęg i Huty Sendzimira jest transportowany drogą lądową, pomimo istniejącej drogi wodnej.

3/ Budowa stopnia Niepołomice poprzez redukcję retencji dolinowej o 2,4 mln m³, tj. o 57% obecnej retencji korytowej wprost zwiększy zagrożenie powodziowe terenów położonych w dolinie Wisły poniżej stopnia Przewóz.

W obecnych warunkach gospodarczych i ekonomicznych i wobec ewidentnych skutków postępujących zmian klimatycznych i stale pogarszającego się stanu rzek w Polsce jedynym racjonalnym rozwiązaniem problemów wywołanych budową Drogi Wodnej Górnej Wisły jest rewitalizacja odcinka Wisły pomiędzy stopniem Przewóz a ujściem Raby z przywróceniem żwirowego charakteru jej dna w sekwencjach bystrzy i plos, dla spowodowania podniesienia lustra wody w korycie i zwiększenia retencji korytowej i retencji w aluwiach doliny.

Koalicja Ratujmy Rzeki apeluje do Pana Premiera o bezzwłoczną interwencję i niedopuszczenie do marnotrawienia środków budżetowych w obliczu recesji gospodarczej oraz zagrożenia zdrowia i życia obywateli i obywateli Polski.

Z poważaniem

W imieniu Koalicji Ratujmy Rzeki²

Fundacja Greenmind – Jacek Engel, Prezes Zarządu;

Fundacja WWF Polska – Piotr Nieznański, Dyrektor ds. Polityki Środowiskowej;

Sekcja Przyjaciół Raby Koła Raba Polskiego Związku Wędkarskiego – Paweł Augustynek Halny, Przewodniczący;

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA – Radosław Gawlik, Prezes;

Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja – Jacek Bożek, Prezes;

Towarzystwo na rzecz Ziemi – Karol Ciężak, Członek Zarządu;

Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć – Izabela Zygmunt, Specjalistka ds. transformacji energetycznej.

² Koalicja Ratujmy Rzeki powstała w 2016 r., jako platforma współpracy organizacji społecznych, grup nieformalnych i osób, w tym ekspertów i naukowców na rzecz ochrony rzek i ich walorów przyrodniczych, naturalnej retencji, szerokiej skali renaturyzacji cieków, ochrony i przywracania ciągłości ekologicznej rzek, dostosowania planów rozwoju sektorów gospodarki (w tym żegluga) do rzek. Obecnie (25 maja 2020) do KRR należy 48 organizacji oraz 35 osób i przedstawicieli grup nieformalnych (<http://www.ratujmyrzeki.pl/o-koalicji/koalicjanci>).